

Dnr 18-0344
/AN

Hörselskadades Riksförbund
Box 1068, 164 25 Kista
besök: Isafjordsgatan 30B, Kista
tel: +46 (0)8-457 55 00
texttel: +46 (0)8-457 55 01
fax: +46 (0)8-457 55 03
e-post: hrf@hrf.se
www.hrf.se

2018-10-10

Till Arbetsförmedlingen
Joel Phalén
Ansvarig för översyn av
termen ”nedsatt arbetsförmåga”

Förslag ta bort begreppet ”nedsatt arbetsförmåga” viktigt steg i rätt riktning – men problem finns med förslag till alternativ formulering

Begreppet ”nedsatt arbetsförmåga” bör inte längre användas i den svenska arbetsmarknadspolitiken. Hörselskadades Riksförbund (HRF) välkomnar att den översyn av begreppet som en utredning inom Arbetsförmedlingen gjort på uppdrag av regeringen nu kommit till den slutsatsen.

Sedan länge har HRF argumenterat för att ”nedsatt arbetsförmåga” är ett missvisande och skadligt begrepp. För många enskilda med en funktionsnedsättning upplevs det som nedsättande. De kan med rätt hjälpmedel, tolkservice och anpassning prestera en fullgod arbetsinsats. För personer med en hörselskada är det snarare regel än undantag. Ändå måste de registrera sig eller låta sig kodas som individer med nedsatt arbetsförmåga.

Samtidigt befäster begreppet många arbetsgivares fördomar och förutfattade meningar om personer med funktionsnedsättning. Arbetsgivare bibringas uppfattningen att det handlar om personer som inte kan prestera lika bra som andra, och blir därmed mer obenägna att anställa dem. Det blir svårare för personer med funktionsnedsättning att komma in på arbetsmarknaden, eller om de redan har ett arbete att avancera till mer ansvarsfulla tjänster.

Mot den bakgrunden välkomnade HRF att regeringen i maj 2017 gav Arbetsförmedlingen i uppdrag att utreda om begreppet nedsatt arbetsförmåga bör ersättas inom arbetsmarknadspolitiken, och om svaret blir ja presentera förslag på alternativa formuleringar.

HRF har uppskattat den öppenhet och vilja till dialog med funktionshindersrörelsen som funnits under arbetets gång. Vi kan nu också med tillfredsställelse konstatera att utredningen kommit till samma slutsats som HRF och andra funktionshindersorganisationer, att uttrycket ”nedsatt arbetsförmåga” inte längre bör användas i arbetsmarknadspolitiken.

Från HRFs sida hade vi gärna sett att möjligheterna att rakt av ta bort begreppet hade varit ett huvudalternativ för utredningen. Vi har emellertid förstått att så inte blir fallet. Istället avser utredningen att lägga fram förslag på formuleringar som kan ersätta begreppet ”nedsatt arbetsförmåga”.

Ett förslag som övervägs är, enligt vad som framförts i diskussioner med HRF, formuleringen "personer med funktionsnedsättning som medför behov av stöd på arbetsplatsen".

Det är HRFs mening att en sådan formulering skulle innebära en betydande förbättring jämfört med nuvarande språkbruk. Vi skulle emellertid hellre se en något modifierad formulering, i stil med: "personer med funktionsnedsättning som medför behov av insatser i arbetet".

Ett motiv för detta är att begreppet "arbetsplatsen" inte är tillräckligt heltäckande. Det uppfattas med största sannolikhet av de flesta som den plats en arbetsgivare tillhandahåller en anställd, och därmed har det juridiska ansvaret för vad gäller arbetsmiljö och tillgänglighet. Med modern teknik kan dock många arbeten idag utföras på andra ställen. Arbeta hemifrån är inte ovanligt, inte heller att arbete utförs under resa med exempelvis tåg eller flyg. En person med funktionsnedsättning kan självklart behöva anpassning eller hjälpmedel i arbetet även i sådana situationer. HRF anser därför att formuleringen "på arbetsplatsen" bör ersättas med "i arbetet", alternativt "i arbetslivet".

Enligt HRF är också begreppet "insatser" att föredra framför begreppet "stöd". Ordet stöd har något av ett ovanifrån perspektiv över sig, medan ordet insats har en mer neutral klang. Stöd ger också intryck av uppoffring, medan insats ger den ofta mer korrekta bilden av en satsning som kommer att betala sig i form av förbättrad arbetsinsats av den eller de som berörs. Det är också så att mycket av vad som idag kallas stöd egentligen handlar om ekonomisk ersättning till arbetsgivare för olika former av anpassningar av den enskildes arbetssituation.

Vänliga hälsningar
Hörselskadades Riksförbund

Mattias Lundekvam
förbundsordförande